

KYMINLINNAN TAISTELU 8.4.1918

(Laatinut Teemu Leivo)

Kyminlinnan linnoitus oli ensimmäiseen maailmansotaan asti Venäjän armeijan vaihtelevassa käytössä. Vapaussodan aikana v. 1918 Kyminlinna toimi punaisten joukkojen kokoamis- ja koulutuspaikkana sekä varastoalueena. Sieltä käsin hoidettiin myös Kotkan punaisten esikunnan varmistustoimenpiteet Ahvenkosken ja Loviisan suuntaan yhdessä Pyhtään punaisten joukkojen kanssa.

Huhtikuun 7. päivänä nousi Loviisan Valkossa maihin saksalainen eversti Otto von Brandensteinin komentama vahvennettu prikaati kohtaamatta lainkaan vastarintaa. Osastoon kuului kolme jalkaväkipataljoonaa, polkupyöräpataljoona, ratsuväkieskadroona ja kaksi kenttätykistöpatteeria, yhteensä noin 2500 miestä. Varhain seuraavana päivänä lähtivät prikaatin pääosat etenemään kohti Lahtea. Tarkoituksena oli punaisten päävoimien perääntymistien katkaisu sillä suunnalla. Prikaatista irrotettiin osasto, joka lähetettiin rantatietä pitkin Kotkan suuntaan. Osastoon kuului kaksi polkupyöräkomppaniaa, konekiväärikomppania ja kenttätykkipatteri. Osaston tehtävänä oli suojata prikaatin itäinen sivusta sekä tiedustella, olisiko tulevia merikuljetuksia ollut mahdollista suunnata Kotkaan.

Saksalaisten etenemisreitillä olleet vähäiset punaiset joukot vetäytyivät Ahvenkoskelta ja Pyhtäältä Kyminlinnaan. Saksalaiset etenivät puoleen päivään mennessä Sutelan kyläaukean länsireunaan, noin kilometrin päähän Langinkoskenhaarasta. Partioita eteni myös Korkeakoskelle ja Kotkansaaren suuntaan.

Kyminlinnassa oli ennen taistelun alkua punaisia noin 30 miestä ja muutama nainen. Miehet olivat esikunta- tai huoltotehtävissä olevia vanhempia miehiä tai nuoria poikia. Osa ei ollut koskaan edes ampunut kiväärillä. Pyhtäältä perääntyi linnoitukseen noin 35 miestä. Punaisten suorittivat hälytyksen Kotkaan, Kymiin ja Kouvolaan. Kotkasta ja Kymistä punaiset saivat haalittua kiireesti kokoon kolme vajaata komppaniaa sekä naiskaartilaisia.

Taistelukosketus tapahtui Sutelan sillan luona, jossa saksalaisten moottoripyöräpartio kohtasi punaisten etuvartion. Syntyneessä kahakassa kaatui kaksi punaista ja haavoittui yksi. Tämä pakotti punaiset perääntymään joen yli linnoitukseen. Saksalaisten varsinainen päähyökkäys alkoi puoli seitsemän aikaan illalla. Saksalaiset etenivät Sutelan sillan yli, jolloin punaiset avasivat valleilta konekivääri- ja kivääritulen. Saksalaiset suojautuivat ojiin ja osa vetäytyi sillan kautta takaisin joen länsipuolelle kiivaasti tulittaen.

Tämän jälkeen saksalaiset ylittivät joen uudelleen parisataa metriä alempana, jossa jääsohjo oli muodostanut joen suvantopaikkaan kantavan jääsillan. Hyökkääjän apuna oli myös tiheä rantalepikko, mikä esti punaisten tehokkaan tulen jokirantaan. Punaisten yritys raivata ampuma-alaa aiheutti heille kolmen miehen tappiot kaatuneina. Lopulta punaiset kuitenkin pääsivät tulittamaan jokea ylittäviä saksalaisia. Osa hyökkääjistä oli jo kuitenkin päässyt joen yli, jolloin vastassa olleet punaiset (mm. naiskaartilaisia) perääntyivät. Hyökkäys eteni aina valleille asti, jossa eräästä sortumakohdasta saksalaiset pääsivät aina linnoituksen päämuurin alle. Siellä taistelu kehittyi käsirsyyntä asti, kunnes saksalaisten eteneminen pysähtyi. Lopulta saksalaiset vetäytyivät rantametsään ja pimeään turvin takaisin joen länsipuolelle Sutelan kylään. Sieltä saksalaiset jatkoivat vielä pimeään tultuakin tulitustaan, jota tuettiin tykistöllä.

Noin tuntia ennen hyökkäystä oli Kouvolasta saapunut junallinen punaisia. Tunnin kuluttua saksalaisten hyökkäyksen alkamisesta saapui vielä toinen junallinen lisää. Yhteensä vahvistuksia tuli Kouvolasta noin 450 miestä. Kymistä ja Kotkasta saapuneet punaisten vahvistukset (noin 300 miestä) eivät ehtineet ajoissa Kymiinlinnaan. Näiden joukkojen kärki oli taistelun alkaessa vasta Kotkan vanhan hautausmaan tasalla. Joukot määrättiin ketjuun vanhan hautausmaan ja Langinkosken välille, koska edessä oli noin kilometrin levyinen peltoaukea. Punaisten pysyivät näissä asemissaan aina pimeään tuloon asti ja jatkoivat vasta sitten Kymiinlinnaan. Yksityiskohtana mainittakoon, että punaisten hallussa ollut Rankin linnake osallistui myös taisteluun ampumalla patterillaan muutaman laukauksen Sutelan alueelle.

Saksalaiset lopettivat tulituksen ja irtautuivat taistelusta puoli kymmenen aikaan illalla, koska voimasuhteet olivat kääntyneet liiaksi punaisten hyväksi. Vähän sen jälkeen saapui Kouvolasta vielä panssarijuna punaisten tueksi. Saksalaiset vetäytyivät aina Ahvenkoskelle saakka. Punaisten etenivät varovasti saksalaisten perässä Ahvenkoskelle ja ryhmittivät sinne puolustukseen huhtikuun 10. päivänä.

Punaisia kaatui taistelussa erään tiedon mukaan 18 miestä. Saksalaiset veivät omat kaatuneet ja haavoittuneet mukanaan pois, mutta kaatuneita mainitaan olleen ainakin viisi. Punaisten hautasivat yhden kentälle jääneen kaatuneen saksalaisen Kotkan vanhalle hautausmaalle Korelaan. Tästä kaatuneesta nuoresta jääkäri Willy Heinzista ja Kymiinlinnan taistelusta kerrottiin Hufvudstadsbladetissa 14.5.1918 seuraavaa (käännös kirjoittajan):

”--- Punaisten puolustajien omien kertomusten mukaan urhea jääkäri syöksyi pysähtymättä eteenpäin kiivaasta tulesta huolimatta, tarkoituksenaan saada kuularuisku linnoituksen vallille. Sen aikana haavoittui hän kuulasta toiseen käteensä, mutta satoi haavansa niin hyvin kuin pystyi omilla sidetarpeillaan ja jatkoi vaarallista taivaltaan eteenpäin kuin mitään ei olisi tapahtunut. Toinen kuula tunkeutui posken ja leuan läpi murskaten suun ja hampaat. Kylmäverisesti veti hän uudelleen esiin sidetarpeensa ja täytti suunsa pumpulilla tyrehdyttääkseen verenvuodon, jonka jälkeen hän uudelleen uskomattomalla urheudella ja kuolemaa uhmaten ryntäsi ylös vallille kuularuiskunsa kanssa. Heti kun hän oli saanut sen asemaan, hänen selkäänsä osui kuula ja hän kaatui kuolleena alas --- Kaatuneen ruumis noudettiin pois punaisten toimesta ja haudattiin väliaikaisesti Kotkan hautausmaalle. Siunaus toimitettiin suurin kunnianosoituksin viime tiistaina. Haudalla oli 40-henkinen saksalaissotilaiden joukko kunniavartiossa sekä lukematon määrä kaupungin asukkaita.”

Lähteet:

- "70 vuotta Kymiinlinnan taistelusta", Vapaussoturi 4/1988
- "Kymiinlinnassa taisteltiin 70 vuotta sitten", Eteenpäin 10.4.1988
- "En tysk krigares hjälteöd", Hufvudstadsbladet 14.5.1918
- Airola, Olli: "Kymenkartanon linnoitus – Kymiinlinna".
- von der Goltz, Rüdiger: "Krigsminnen från Finland och Baltikum"
- Paronen, Hannu: "Savon rintaman valkoiset ja keskisen rintaman punaiset", artikkeli julkaisussa "Kymen Kuriiri"
- Tirronen, Uolevi: "KotRPsto – Kotkan Rannikkopatteristo 1918-1993"